

Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förebyggande av växtskadegörare för skydd av skog;

SKSFS 2025:2

Utkom från trycket
den 21 februari 2025

beslutade den 14 februari 2025.

Sakord: Skogsvård

Skogsstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 2 kap. 3 § växtskyddsförordningen (2022:795).

Dessutom beslutar Skogsstyrelsen om följande allmänna råd.

Inledning

1 § Dessa föreskrifter avser den som äger trädbevuxen mark eller bedriver skogsbruk, eller lagrar virke. Föreskrifterna tillämpas på gran av släktet *Picea* med stamdiameter över 10 centimeter på bark och tall av arten *Pinus sylvestris* med skorpbark.

Föreskrifterna syftar till att ange vilka förbud, begränsningar och åtgärder som ska iakttas till förebyggande av förekomsten av angivna växtskadegörare. Skogsstyrelsen kan enligt 2 kap. 3 § tredje stycket växtskyddsförordningen (2022:795) besluta om mer ingripande förbud, begränsningar eller åtgärder i det enskilda fallet.

2 § För tillämpningen av dessa föreskrifter har landet delats in i områdena Norr och Söder.

Med område Norr avses Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län samt Transtrands, Särna och Idre distrikt i Dalarnas län.

Med område Söder avses Gävleborgs län, Dalarnas län utom Transtrands, Särna och Idre distrikt samt alla län söder därom.

Med distrikt avses den indelning av Sverige som anges i förordning (2015:493) om distrikt, och som baseras på den territoriella församlingsindelning som fanns den 31 december 1999.

3 § Föreskrifterna gäller inte

1. i fjällnära skog enligt avgränsningen i förordning (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog,

2. skadad skog på skogligt impediment. Med begreppet skogligt impediment avses detsamma som anges i definitionen i 2 § skogsvårdslagen (1979:429).,

3. skog inom område som omfattas av naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § jordabalken, om ett syfte med avtalet är att gynna förekomsten av död ved,

4. stubbar lägre än 1 meter, kulturstubbar och stubbvältor.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

Definitioner

4 § I dessa föreskrifter betyder

angivna växtskadegörare: större mörghorste (Tomicus piniperda, Linnaeus [BLASPI]), åttatandad barkborste (Ips typographus, Linnaeus [IPSXTY]) och sextandad barkborste (Pityogenes chalcographus, Linnaeus [PITYCH]),

kulturstubbe: en 1,3 meter hög stubbe (kapad i brösthöjd) som tydligt markerar förekomst av forn- eller kulturlämning,

lagring: att rått barrvirke lämnas kvar inom avverkningsområdet eller att det lagras längs bilväg eller på annan plats,

rått barrvirke: färskt liggande eller stående stamvirke som är lämpligt som yngelmaterial för angivna växtskadegörare,

skogsindustri: fast anläggning för bearbetning eller förbränning av virke,

skorpbark: längsgående oregelbundna fåror i uppsprucken tjock bark på nedre delen av tallstammar,

stamvirke: hela eller delar av trädstammar, oavsett tilltänkt användningsområde,

stubbvälta: stubbar som lagts i högar eller strängar på hyggen (för att torka och rensa av regn och vind), och

yngelmaterial: träddelar som behövs för insekters äggläggning samt utveckling av larver och puppor.

Rått barrvirke som kan tjäna som yngelmaterial för angivna växtskadegörare

5 § När mer än 5 m³sk rått barrvirke avsiktligt eller oavsiktligt skadats inom ett hektar genom storm, snöbrott, avverkning, röjning eller på annat sätt, ska den volym skadat rått barrvirke som överstiger 5 m³sk utforslas eller göras otjänlig som yngelmaterial för angivna växtskadegörare före de tidpunkter som anges under rubriken "Lagring av stamvirke".

Allmänna råd till 5 §

För att göra bedömningen om stamvirke riskerar att utgöra yngelmaterial för åttatandad barkborste och större mörghorste kan innerbarken undersökas. Vit innerbark innebär normalt att stamvirke eller träddelar kan vara yngelmaterial. Brun innerbark eller vit innerbark i smalare remsor än 3 centimeter är däremot inte lämpligt som yngelmaterial.

Risken för att röjda tallstammar med skorpbark ska tjäna som yngelmaterial för större mörghorste kan minskas om röjning och hyggesrensning av tall med skorpbark utförs under perioden den 15 maj – den 31 juli inom område Norr, respektive den 1 maj – den 31 juli inom område Söder.

Lagring av stamvirke

6 § Inom område Norr får rått barrvirke som avverkats före den 15 juni inte lagras efter den 15 juli samma år. För gran gäller dessutom att rått stamvirke som avverkats under perioden från den 15 juni till den 15 juli inte får lagras efter den 15 augusti samma år.

7 § Inom område Söder får rått barrvirke som avverkats före den 1 juni inte lagras efter den 1 juli samma år. För gran gäller dessutom att rått stamvirke som avverkats under juni månad inte får lagras efter den 1 augusti

samma år, samt att rått stamvirke som avverkats under juli månad inte får lagras efter den 1 september samma år.

8 § Föreskrifterna i 6 och 7 §§ gäller dock inte

1. rått barrvirke som före de angivna växtskadegörarnas svärmning behandlas så att det inte kan tjäna som yngelmaterial för angivna växtskadegörare,

2. då åtgärder vidtas efter de angivna växtskadegörarnas svärmning så att inte någon ny generation av angivna växtskadegörare kan lämna barrvirket,

3. rått tall- eller granvirke som lagras i terminal som omfattar minst 5 000 m³f tall- eller granvirke,

4. virke som lagras vid skogsindustri.

Allmänna råd till 8 §

Rått barrvirke kan behandlas så att det inte kan tjäna som yngelmaterial för angivna växtskadegörare eller så att någon ny generation av angivna växtskadegörare inte kan lämna virket t.ex. genom att:

- *Rått barrvirke avbarkas helt när det finns vita yngelstadier (larver och puppor) av barkborrar under barken eller fräses sönder när det finns fullt utvecklade barkborrar under eller i barken.*
- *Rått barrvirke avbarkas eller att barken trycks sönder mekaniskt senast i samband med de angivna växtskadegörarnas svärmning så att minst 80 % av barkytan inte längre är duglig som yngelsubstrat för angivna växtskadegörare.*
- *De tre översta lagren i en välta med rått barrvirke av gran täcks med överdrag eller en välta med rått barrvirke av tall täcks helt. Täckningen bör göras före de angivna växtskadegörarnas svärmning för att nå önskad effekt. Täckning kan ske med sådant virke eller avverkningsrester som inte är tjänligt som yngelmaterial för de angivna växtskadegörarna.*
- *De tre översta lagren i en välta med rått barrvirke av gran, som lagts i vältan före de angivna växtskadegörarnas svärmning, transporteras till skogsindustri eller terminal efter svärmningen men senast det datum då lagringsförbud inträder, eller behandlas på ett sätt som förhindrar kläckningen av en ny generation av angivna växtskadegörare. Exempel på sådan behandling kan vara flisning eller barkning.*
- *Rått barrvirke med angivna växtskadegörare flisas. Detta utförs före det datum då lagringsförbud inträder och är särskilt lämpligt vid lagring av rått barrvirke som avses att lagras torrt.*
- *Rått barrvirke bevattnas. Rått barrvirke av tall bör bevattnas minst två veckor och rått barrvirke av gran minst fyra veckor före de tidpunkter då lagringsförbud inträder för obehandlat barrvirke. Bevattningen bör pågå i minst åtta veckor och omfatta minst 50 millimeter vatten per dygn.*

Undantag

9 § Om det finns särskilda skäl får Skogsstyrelsen medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter. Som särskilda skäl kan beaktas att det

finns höga naturvärden i det berörda området eller att tillämpning av föreskrifterna får effekter som framstår som oskäliga för enskild.

Denna författning träder i kraft den 1 april 2025.

På Skogsstyrelsens vägnar

HERMAN SUNDQVIST

Bert Krekula
Tillsynsenheten